

Ilmasto- ja elinkeinoministeriö
EU- ja kansainvälisten asioiden sihteeristö, ilmasto
ja ympäristö

Vastaus Pohjoismaiden neuvoston kirjalliseen kysymykseen luonnontuhonnasta

Ruotsi on puheenjohtajanaan vastaanottanut Pohjoismaiden neuvoston Pohjoismaiden hallituksille kohdistaman kysymyksen E 22/2024 luonnontuhonnasta.

Pohjoismaiden neuvosto kysyy Pohjoismaiden hallituksilta

Pohjoismaiden neuvosto on äänestänyt ehdotuksesta, jossa Pohjoismaiden hallituksia kehoitetaan seuraamaan kysymystä luonnontuhonnasta ja osallistumaan aiheesta koskeviin keskeisiin keskusteluihin. Vanuatun, Fidžin ja Samoan esitettyä nyt, että luonnontuhontaririkokset on sisällytettävä Rooman perussääntöön, asia on esillä ICC:n vuosikokouksessa Haagissa joulukuussa.

Siksi olisikin tärkeää kuulla, miten Pohjoismaiden hallitukset aikovat toimia asiassa ja mikä niiden kanta siihen on.

Vastaus

Rooman perussääntöön mahdollisesti kirjattavaa uutta rikosnimikettä koskevien keskustelujen lähtökohtana on mahdollisuus, jonka mukaan ICC voi jo nyt kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisesti tuomita sotarikoksesta yksilöitä, jotka ovat syyllistyneet ympäristön tuhoamiseen aseellisissa konflikteissa. Kysymys koskee luonnontuhonnan määrittämistä Rooman perussäännön mukaiseksi rikokseksi myös rauhanaikana.

Luonnontuhonnan määrittäminen rikokseksi rauhanaikana on tärkeä osa keskustelua siitä, miten voimme puuttua maapallon ekosysteemien laajamittaiseen tuhoamiseen. Kansainvälisten oikeussääntöjen kehittämiseksi tehtävä työ on samalla työtä, joka menestyäkseen edellyttää laajaa yhteisymmärrystä useiden valtioiden kesken. Muuten on riskinä, että rikokseksi määrittely ei saa kansainvälistä kannatusta. Rooman perussääntö on vaikeiden neuvottelujen ja tasapainoisen kompromissin jälkeen saavutettu menestyksenkäs tulos, jossa on suurelta osin kodifioituna jo olemassa olevat törkeät ja vakavat rikokset, joista useimmat on määritetty rikoksiksi ns. tapaoikeuden pohjalta. Perussääntöä tulee avata ainoastaan sellaisissa tapauksissa, joissa on hyvin voimakkaat syyt ja edellytykset laajalle tuelle perussäännön osapuolten keskuudessa.

Pohjoismaat suhtautuvat myönteisesti ja osallistuvat eri prosesseihin, jotka koskevat laajamittaisiin ympäristötuhorikoksiin syyllistyneiden saattamista

edesvastuuseen. Pohjoismaat seuraavat kehitystä tarkkaan ja aikovat osallistua aktiivisesti keskusteluun, jos edellytykset määritellä luonnontuhonta kansainväliseksi rikokseksi kävisivät ilmi.

Pohjoismaiden hallitusten puolesta

Romina Pourmokhtari

Ruotsin ilmasto- ja ympäristöministeri